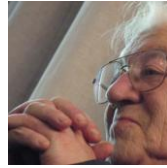

BRUNO's Column

maart 2011

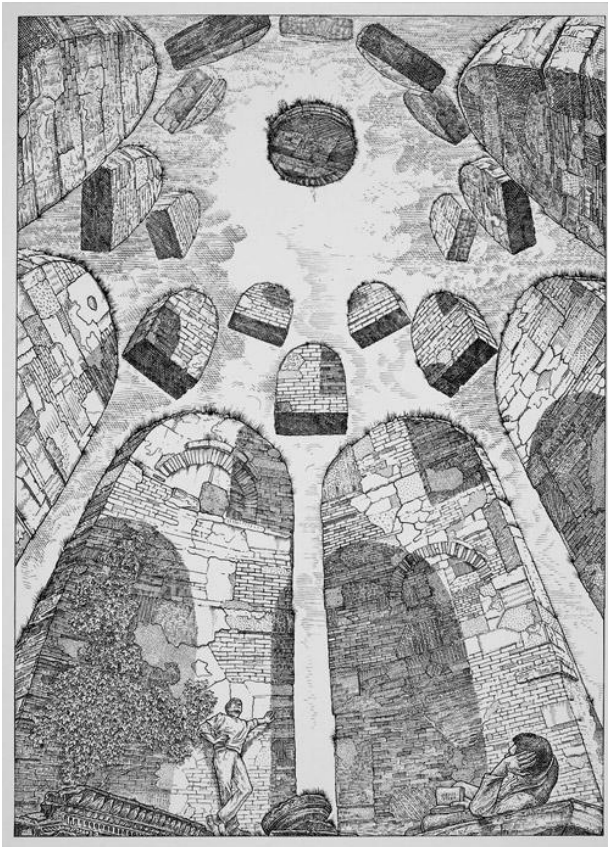
VOORGROND en ACHTERGROND

Bij het kijken naar een foto of een schilderij zien we heel goed wat voorgrond en wat achtergrond is, al blijkt het niet zo eenvoudig om deze termen te definiëren.

Soms is er geen voor- of achtergrond. In concrete kunst, zoals in de schilderijen van Henk Crouwel (zie het jaarboekje 2010 van Ars et Mathesis). In de concrete kunst wil men niets (herkenbaars) afbeelden en men vermijdt dan ook om een schilderij een titel mee te geven om zelfs de suggestie van een afbeelding te vermijden.

Het afbeelden van afwezigheid.

Er zijn ook kunstenaars die opzettelijk spelen met de begrippen voorgrond en achtergrond. Stelt U zich eens voor, dat U van een prent of een foto het object dat afgebeeld is, heel nauwkeurig met witte verf bedekt. Wat houdt U over? De achtergrond natuurlijk.

Zou die achtergrond op zich nog een interessant beeld opleveren?

Nou, meestal niet. Istvan Orosz was geboeid door dit idee en zocht naar onderwerpen waarbij de achtergrond een zelfstandig beeld opleverde en de voorgrond afwezig was.

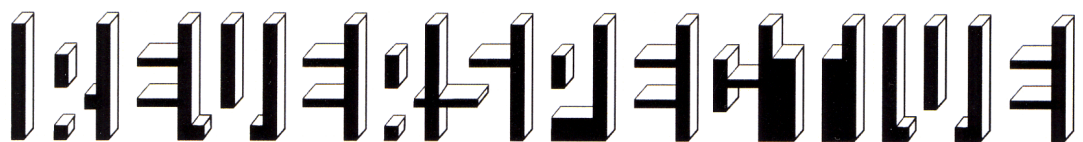
Heel boeiend is de hiernaast afgebeelde prent KOEPEL, waarop alleen dingen die door de ramen en bogen zichtbaar zijn worden afgebeeld. De koepel zelf bestaat alleen door zijn afwezigheid. Wel is er een soort wolkenhemel op getekend. Het spierwitte vond Orosz kennelijk te saai. Zo ontstond een aantal etsen die hij afbeeldingen van afwezigheid noemde. Hier is de achtergrond eigenlijk getransformeerd tot de voorgrond.

Wat is hier voorgrond en wat achtergrond?

Onderstaande kaart kreeg ik met de jaarwisseling (2011) van Paul Baars. Wat U waarschijnlijk ziet is een aantal witte blokjes op een roze achtergrond.

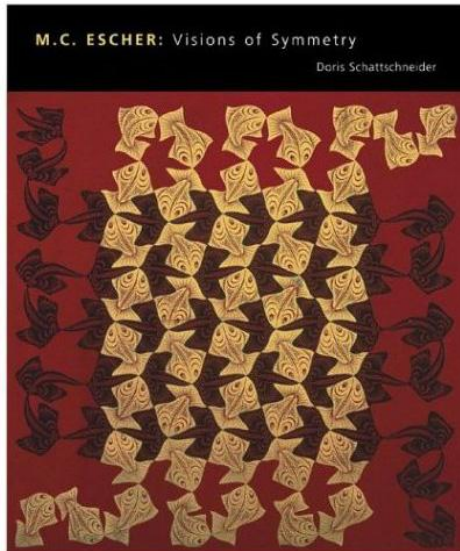
Het zou een verborgen tekst kunnen zijn en dan is het puzzelen. Ik heb er lang naar moeten staren tot ineens de tekst, zonder puzzelen, duidelijk leesbaar naar voren schoot. Dat was maar kort, daarna sprong het beeld weer terug naar een verzameling betekenisloze witte blokjes. Om U de verrassing van de snelle en zeer tijdelijke omslag niet te ontnemen, vertel ik niet welke tekst hier verborgen is. Wat is hier voorgrond en wat achtergrond? Ze blijken hier dezelfde kleur te hebben. Een raadselachtig plaatje.

PATRICK HUGHES 72 GREAT EASTERN STREET LONDON EC2A 3JL 18 Jan 11
WWW.REVERSPECTIVE.COM

Dear Hans .
HAPPY 85th Birthday
from Di and
Love to
Lenny x Patrick

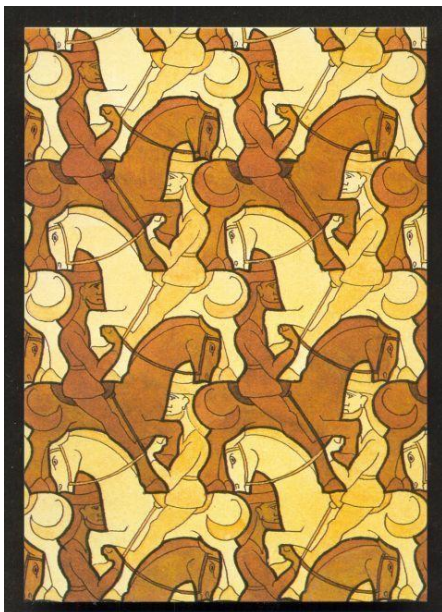
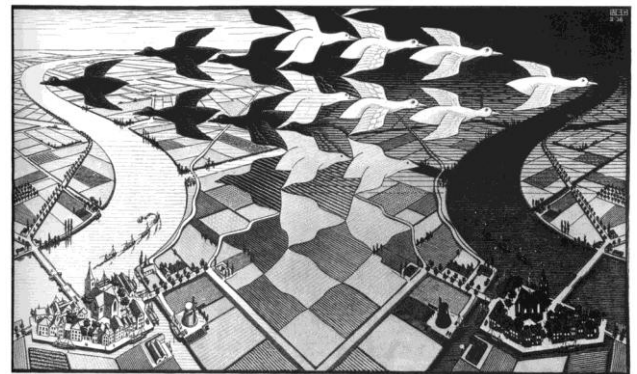
Patrick Hughes stuurde me bovenstaand kaartje dat veel overeenkomst toont met de kaart van Paul Baars. Maar toen ik de tekst eenmaal gezien had bleek deze veel stabielere te zijn dan de verzameling zwarte blokjes. Hoewel dit waarschijnlijk niet voor iedereen opgaat, elk brein is anders getraind!

Escher's regelmatige vlakverdelingen

Bijna heel zijn kunstenaarsleven heeft Escher regelmatige vlakverdelingen gemaakt. Dat besef je pas goed bij het bestuderen van het prachtige boek van de wiskundige Doris Schattschneider: ***Visions of Symmetry*** (1990 en een nieuwe editie in 2003).

Slechts enkele van zijn vondsten heeft Escher gebruikt in zijn prenten zoals in de juweeltjes *Dag en nacht* (1939) en *Ruiters* (1936). Maar vrijwel elke tekening en schets had een interessante prent kunnen worden.

Ofschoon Escher bij zijn zoektocht naar de manieren om het platte vlak te vullen met herkenbare figuren die naadloos aaneengesloten zijn, heeft hij daarmee nooit expliciet een spel met voorgrond en achtergrond voor ogen gehad. Toch zijn ze in dit opzicht ook interessant, omdat ze alle voorbeelden zijn van de volkomen gelijkwaardigheid van voorgrond en achtergrond.

Ook buiten de strenge regelmaat van Eschers vlakverdeling en naast het spelen met onzichtbaarheid van Istvan Orosz vinden we soms prachtige voorbeelden van wisseling van voor- en achtergrond, die schijnbaar toevallig zijn: Een majestueuze vogel zien in de achtergrond van gebouwen en dat fotografisch vastleggen verradt een groot kunstenaarschap.

Paloma (gefotografeerd door Mercall)
Kruispunt Rue de Seine - Rue de Buci in Parijs
Bron: Panoramio in Google Earth